

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrieri nefrancoate nu se
 primesc.
 Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
 În Viena: la M. Dukas Nachf.,
 Max. Angenfeld & Emeric Les-
 ner., Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelik.
 În Budapesta: la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iulia
 Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o coloană 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicări mai dese după tariful
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina 3-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA” ieșe în de-care di
 Abonamente pentru Austro-Ungaria
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr-ii de Duminică 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr-ii de Duminică 8 fr. pe an.
 Se primumeră la toate ofi-
 cialele poștale din țară și din
 afară și la d-nii colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30. etagiu
 I.: Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 pliar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 222.

Brașov, Sâmbătă 8 (21) Octomvrie.

1905.

Bibliotecă maghiară.

(a) Sute de ani de-a rândul, frații noștri din Macedonia au fost tributarii culturii grecesci, — câtă brumă de cultură or fi având și Grecii pe insulele lor isolate, căci trebuie să facem distincțiune între cultura clasicismului elen și între cultura epigonilor degenerați de astăzi.

În biserică, în contactul comercial, în viața socială, pretutindenea în sfârșit, tot „kirie” și „kalimera” și „kalà”, nu un an s'au doi, și nu un deceniu s'au două, ci sute și sute de ani, și totuși — simțul național românesc n'a putut să fie înăbușit, ci chiar și acolo, unde se credea atrofiat, s'a renăscut, și a înviat unde se credea că e mort.

Grecii au sărit cu cuțitele, amenințând cu mărtașă pe toți cei ce vor îndrăzni să se afirme ca Români, der ceea-ce n'a putut să isbândească „sfânta limbă” a patriarhiei în secole, nu mai pot să isbândească astăzi nici atrocitățile, căci cu cuțitul poți să omori pe episcopul din Perivole, der nu poți să omori duhul de care a fost animat, și sângele lui este o sămînță din care resare pleada candidaților, decât trebuie la martirajul pentru limbă. Căci limba este sufletul, este cugetul este sintetizarea ființei omenesci — și nu se poate ucide.

Aseră a trecut prin Brașov un frate al nostru din Macedonia. N'am putut să vorbim cu el decât câteva sferturi de ceas. Ni-a povestit despre școala cea nouă înființată la începutul lui Septemvrie în Constantinopol. Un mare fabricant din Constantinopol, episcop până acum la o biserică grecescă, și despre care nu se sciea până acum că ar fi Aromân, auzind de înființarea școlii românesce, și-a scos copiii de la internatul grecesc, unde îi plasase și i-a trimis la școala românescă. — Der ai plătit înainte, omule! — Ce are a face! Vă las banii cadou. Mie imi trebuie școlă românescă!

Sentimentul de rassă nu este ca o haină, care se se învechescă, și pe care se o lapedi, îmbrăcând alta mai la modă.

Adevărul acesta ar trebui să-l cântărescă bine cei ce s'au suflucut să impună cu sila limba și cultura streină unui neam întreg.

Vedem din lista miniștrilor noului cabinet ungar, că domnul Lukacs a rămas mai departe în acest cabinet. A rămas și a fost distins prin acordarea titlului de consilier intim al Majestății Sale. Prea bine! Der ce are de gând domnul Lukacs cu ordinațiunile lui 72.000 și 72.001? Ce are de gând cu ordinațiunea referitoare la bibliotecile maghiare?

Nu că ne-ar fi frică de maghiarizare. Dómne feresce! Nu ne deosebim de frații noștri din Macedonia întru nimica în ceea ce privește tenacitatea și iubirea de limbă. Der am vré să scim, intru cât este în interesul guvernului și intru cât este în interesul Maghiarilor, de a pune

comunele românesce la contribuție pentru a-și procura cutare séu cutare tip de bibliotecă maghiară?

Contribuție! Dór contribuțiile de tot felul i-au silit pe Vlădăreni și pe Țințăreni să emigreze cu sutele în America! Nu, zor nevoie să se procure acum și bibliotecă maghiară.

S'a găsit o comună, s'e-i dicem Tohanul-vechiu, în care senatul școlar a socotit că e inutil a mai procura o a treia bibliotecă și încă maghiară, pe care nu o pôte înțelege nimeni — când în acea comună există 2 bibliotecă, pe cari le utilizează cu mic cu mare. Dér comisiunea administrativă din Făgăraș nu vré să asculte glasul senatului, ci îi impune să încaseze taxe dela elevi și să procure negreșit bibliotecă. Motivul? „Intăiu și intăiu, că așa a poruncit d-l ministru cu ordinul séu 112,607/904... apoi că scopul educativ al cărților din punctul de vedere al înobilitării moravurilor, (!) al umanitarismului (!) și al patriotismului (sic) este atât de important încât utilizarea cât mai grabnică a acelor cărți va umplé o lacună de mult simțită.”

Cuvintele citate sunt luate verbal din decisiunea comisiei ținută la 16 Septemvrie și este iscălită de d-l George Székely. — Și nu s'a găsit nici un membru în acea congregațiune, care să fi lămurit pe d-l fișpan, — căci inspectorul școlar, ca organ subaltern n'are decât să execute ordinele — s'e-l fi lămurit, că procurarea bibliotecii maghiare pentru o comună ca Tohanul vechiu este absolutamente de prisos, banii cheltuiți pentru ea sunt aruncați în vînt și că ómenii puși la nouă contribuție vor simți măsura acésta ca o măsură vexatoare.

Și decă se va procura bibliotecă și băieții și ómenii nu o vor ceti-o? Se vor lua óre măsură ulterioare, ca ómenii să fie forțați a ceti?...

Intr'adevăr, decă n'ar fi atât de trist sbuciumul acesta neputincios al șovinismului, ar merita să fie tratat în operetă. Un Offenbach secundus ar găsi fără îndoială motive mai grăte decât în mitologia Grecilor!

Brașov, 7/20 Octomvrie.

Reforma electorală a bar. Fejervary.

»Wiener Allg. Zeitung« află că în reforma electorală a ministrului președinte ungar bar. Fejervary, prin care se stabilește votul universal, vor fi realizate următoarele două principii:

1) Acele clase ale populațiunii maghiare, cari până acum n'au avut dreptul electoral, vor fi în viitor politicesce egal îndreptățite. Printrasta s'ar ținti la delăturarea oligarhiei nobilimei

2) Națiunile nemaghiare e vorba să capete aceleași drepturi politice ca și cea maghiară.

Fóia vieneză face la acésta scire, cari ni se pare cam trasă de pěr, următoarele observări: Stabilirea acestor două principii dovedesce, că reforma țintesce la votul universal în sensul cel mai larg al cuvîntului și că părerile lățite, că la reforma electorală, plănuită de Fejervary, participarea la drepturile politice s'ar face penden-

tă de cunoșcerea limbei maghiare, sunt cu totul eronate.

Vom vedé decă nu cumva scirea fólei vieneze e prea oportunistă.

Conflictul româno-grec. »Universul« și »L'Indépendance Roumaine« iau o depeșă de la Constanța, că un trimis al Greciei vine la București să protesteze împotriva demunțării protocolului privitor la comunitățile grecesci din România, pe care îl socóte independent de convenția comercială și nedenumțabil.

Evenimentele din Rusia. În Rusia tot nu s'au calmat încă spiritele și din diferite părți ale imperiului sosesc sciri îngrijitoare despre tulburări, greve și ciocniri cu poliția și armata. Din Riga se depeșează, că directorul fabricii de vagóne Kritski a fost alături victimă unui atentat de revolver. — Din Petersburg se anunță că procuratorul sfintului sinod Pobiedonosev se va retrage de la acest post. Mai multe fabrici din Petersburg au trebuit să înceteze cu lucrările din cauză că lucrătorii s'au pus în grevă. Tótă fierberea acésta se pare însă localizată la clasa muncitorilor de fabrici. Greva culegătorilor tipografi n'a ținut de cât 24 óre.

Jaurés asupra situației cabinetului francez. Cunoscutul șef al socialiștilor din Franța, Jaurés, scrie în ziarul »Humanité« despre situațiunea cabinetului Rouvier. El dice că acest cabinet probabil nu va seceră fructele procederei sale rece și precaute în afacerea Marocului, deórece abia va avé curagiu de a se decide pe față pentru aceia, cari voesc pacea definitivă și de a-se pronunța în contra șovinistilor lăudăroși, cari acum, după-ce a trecut pericolul, impută guvernului, că n'a știut să esploateze prospectele de victorie ale Franței față cu Germania. Partidul lui Delcassé, compus dintr'o curiosă amestecătură, se mișcă deja fórté viu și se pregătesce pentru o campanie înfocată în contra ministeriului Rouvier. E probabil că acest ministeriu va trage scurta din cauza șovăirei și a timidității sale.

Așa-dér incidentul cu destăinuirile ziarului »Matin«, deși după asigurările cele mai nouă a fost încheiat, pôte să aibă totuși urmări grave pentru guvernul actual francez.

Inchiderea sesiunii parlamentare suedeze.

Discursul tronului, cu care regele Oscar a închis alaltăeri sesiunea extraordinară a »Riksdag«-ului, are următorul cuprins:

»Domnilor și onorați bărbați ai Suediei! Este un moment important acésta în care ridic vocea mea în acésta sală spre a vă dice că uniunea națiunilor din peninsula scandinavă este spulberată. Creată la 1814, ea a fost ruptă și »Riksdag«-ul suedez a aprobat, prin decisiunea luată la 16 Octomvre, propunerea ce am făcut-o cu privire la unire. Nu fără durere, trebuie să o mărturisesc, véd revenită separațiunea veche a acestor două popóre înrudite și pôte și reînnoirea dificultăților și pericólor, cari păreau înlăturate pentru totdeuna printr'o alianță care dura de aprópe un secol. Nu vréu totuși să înlătur speranța că, decă unirea politică este desființată, nu va continua să existe o pace durabilă pe

viitor între poporul suedez și cel norvegian spre fericirea ambelor națiuní. Sunt sigur că s'a pus o bună bază în acésta privitynță în acordul stabilit cu Norvegia și pe care ambele națiuní l'au primit, după propunerea mea. În acest ceas solemn, nu pot, fără o adâncă emoțiune, să exprim cu voce tare cordialele mele mulțumiri pentru credinciosul devotament de care a dat dovadă nobilul popor suedez într'o epocă de încercare atât de durerósă pentru mine, și care duréză de la 7 Iunie. Nu numai că voi păstra pentru acésta o amintire în sufletul meu până la ultima óră a vieței mele, dér acésta va fi pentru mine un avertisment ce mă va face să consacru pentru binele țerei mele și poporului, care mi-a dat atâtea doveđi de iubire credinciosă, forțele cari au putut să-mi rămână la vârsta mea înaintată.

Pacificațiunea Cretei a început, precum se telegrafiază din Constantinopol, și în sectorul francez. Insurgenții din împrejurimile localității Sitia u adeptus armele. Pacificațiunea este complectă în acea regiune. Pentru ca pacificarea să fie generală, în sectorul francez va mai trebui să trecă ceva timp, mai multe bande lucrând izolat. Descurajarea începe să se întindă printre Cretanii comandați de șeful Therissos din cauză că entuziasmul populațiunii cretane pentru insurecțiune a dispărut.

Crisa.

Noul guvern.

Fóia oficială de Joi, 19 Octomvrie publică autograful Majestății Sale, prin care se vestesce primirea demisiunii ministrului agriculturii A. György, ér în locul lui se numesce baronul Artur Feilitzsch, ér la celelalte portofolii se numesc din nou titularii de mai înainte, așa că lista completă a noului guvern este următoarea:

- Ministru președinte: Baronul Geza Fejervary,
- Ministru de interne: Iosif Kristóffy,
- Ministru de comerț: Ladislau Vörös,
- Ministru de justiție: Bartolomei Lányi,
- Ministru al agriculturii: Baronul Artur Feilitzsch,
- Ministru de culte: Dr. George Lukacs,
- Ministru de honveđi: Francisc Bihar,
- Ministru croat: I. Kovacevics.

Portofoliul ministeriului de finanțe și al ministeriului a latere le va ocupa în mod provisor și mai departe baronul Geza Fejervary.

Tot odată miniștrii au fost numiți consilierii intimi, afară de baronul Feilitzsch.

Români și coalițiunea.

Ziarului litografiat »Magyar Tudósító« publică o dare de sémă despre o conferență intimă, pe care ar fi ținut'ó qilele aceștea Români la Sibiu. Étă ce scrie »M. T.« despre cele ce s'au discutat în numita conferență:

O parte din cei preșenți susține, că deocamdată nu se pot atașa nici coalițiunii nici partidului curții din Viena. Români vor trebui să ție cu aceia, cari vor asigura în viitor desvoltarea poporului român. În cele din urmă Maghiarii vor trebui să ajungă la convingerea că 3½ milioane de Români nu pot fi considerați pe

vecie ca o cantitate negligeabilă. O altă fracțiune a conferenței relevă cu indignațiune, că unii atât în cercuri intime, cât și la întruniri populare susțin că poporul român n'are nici în clin nici în mănec cu împăratul. Cum se n'aibă, d'or fidelitatea față cu împăratul este politica tradițională a poporului român, și tocmai rezultatul acestei politici a fost ducerea memorandumului la Viena, căci Românii numai din Viena pot aștepta dobândirea drepturilor politice.

S'a mai vorbit și despre votul universal și unul dintre oratorii își exprimă mirarea, că conducătorii politici ai Românilor au intrat în această cursă. Poporul român numai censul îi asigură dreptul electoral, pentru-că Românii, afară de 2—3% toți sunt gospodari și cetățeni contribuabili și printre Români nu există așa numitul proletariat. S'a vorbit și despre alegerea lui Kristoffy. Nu mai încapă în doială că Kristoffy i-a tras pe sfără pe Românii bănațeni. Kristoffy era dintru început aderentul votului universal secret, fără restricțiuni, ér acum vré se-l acorde numai celor ce știu ceti și scrie unguresce. Prea bine, dér decât statul numai acestora le va da drept de vot, tot dela această se cêră și sacrificiile în sânge și bani. În conferență s'a enunțat că trebuie să se organizeze club naționalist în fiecare cerc, unde locuiesc Români, și spre acest scop se invită toți deputații naționaliști ca să facă propagandă la dările de sêmă politice și la întruniri, angajând în această organizare preoții, învățătorii și inteligența. Cluburile naționaliste sunt necesare, pentru-ca la eventualele alegeri poporul român să nu fie nepregătit.

Atitudinea Croaților.

Un diarist maghiar a intervievat în Agram pe Dr. Nicolae Tomasich, tost ministru, întrebându-l decât e adevărat, că clubul Croaților va sprijini în totă privința cabinetului Fejervary, și că banul Pejacevich ar fi făcut în acest sens promisiuni obligătoare în Viena. Tomasich a răspuns următoarele:

— Înainte de a cunoșce în detalii programul guvernului, clubul Croaților nu se pôte pronunța. Este de prisos să accentuez, că atitudinea clubului nostru va fi determinată prin atitudinea programului față cu Croația și Slavonia. Deocamdată programul guvernului pentru noi este o scrisoare pecetluită. Svonul, că ne-am fi obligat a sprijini noul guvern, deocamdată este deci neînțelept.

Voci de pressă asupra autografului Maj. Sale.

Comentariile, ce le fac diarele budapestane asupra autografului Maj. Sale, sunt foarte contradictorii.

„Pester Lloyd“ ȳice, că autograful urmărește tendența de a aduce la cunoștință intențiunile strict constituționale ale coronei și voința ei hotărâtă de a stabili linia de direcțivă, pe care urmând s'ar puté descrie situațiunea. Ar fi însă rău decât noul ministeriu s'ar considera drept un ministeriu de luptă... Un regim neparlamentar nu se mai pôte susține. Dacă nu se va puté lucra cu actualul parlament, această lănceșire nu se va puté înlocui cu sistemul amânărilor fără sfârșit.

„Pesti Ujság“ numește autograful »un document interesant«, pe care l'a contrasignat bar. Fejervary și pentru care densul este responsabil, decât în genere se mai pôte vorbi de o responsabilitate din partea acestui guvern. Constituționalismul, care străbate din autograful prea înalt, nu înseamnă mai mult decât numai: Vorbe! vorbe! — cum ar ȳice Hamlet.

„A Nap“ scie: Acesta ar fi adevărat scrisoarea, care se înlăture orî-ce neînțelegere dintre coronă și națiune? Machiavelli pare să fi fost totuși cel mai mare umorist al lumii. În palatul din Viena s'a ridicat, precum se pare, un altar nemuritorului Italian, care a creat religiunea eliberătoare a indiferentismului în alegerea

mijloecelor politice. Adevărul este, că trei săptămâni după dejosirea națiunii, Ungaria este insultată cu »armonia«.

„Magyar Hirlap“ susține, că este vorba de o nouă încercare, pentru a reprimă prin politica curții curentele naționale. Este vorba de a câștiga timp pentru a urmări ținta alternativă: Sêu succede a face o schimbare, sêu decât nu succede, atunci mai e destul timp, ca să se schimbe frontul spre absolutismul, deja recunoscut.

„Magyar Szó“ salută autograful cu cuvinte însufleșite. Ungaria are acum din nou un guvern constituțional și acest guvern dispune de un program minunat, acceptat de cătră coronă, prin care se urmărește fericirea poporului și a țerii. Națiunea are acum cuvântul: decât voește să tulbure armonia, pe care vrea s'o susțină regele încoronat, sêu decât voește să se reîntorcă la o muncă pacinică constituțională, pentru a lucra umër la umër întru realizarea programului.

„Magyar Allam“ e de părere, că ministeriu Fejervary nu e un ministeriu constituțional, deși se întitulează astfel. Din cauza această locul lui nu este pe banca guvernului ci pe aceea a acușăților. Acest ministeriu va și ajunge acolo, decât în locul amânărilor nu va disolva camera pentru a nu o mai convoca. Guvernului îi stă deschisă numai calea absolutismului, căci națiunea nu va mai da creșmânt promisiunilor programului lui Fejervary.

Oficiosul „Magyar Nemzet“ analizăză amănunțit autograful și constată că respectul ofere cea mai deplină garanție pentru independența Ungariei. Regele și națiunea se află în cea mai perfectă armonie în ce privește concepția independenței de stat a Ungariei. Acceptarea programului ministrului președinte din partea regelui este un semn neîndoelnic al încrederei Coronei.

„Magyarország“ constată, că regele recunoșce acum pe față, că a rupt'o cu majoritatea parlamentară. Nu există o altă posibilitate în conducerea afacerilor statului decât numai guvernarea cu majoritatea reprezentanților poporului. Regele are fără îndoială dreptul de a disolva camera, pentru a se informa despre voința adevărată a națiunii, în acelaș timp are însă și datorința a și respecta exprimarea acestei voințe. Rescriptul și-a greșit total ținta. Națiunea pôte fi chinuită, dér nu pôte fi nimicită.

SCIRILE DILEI.

— 20 Octomvrie u.

Alegerile pentru congresul național bisericesc. Terminul de alegere în arhidieceasa gr. or. pentru deputații din cler este fixat pe 27 Octomvrie v c ér pentru alegerile deputaților mireni pe 30 Octomvrie v. c. Pentru întrunirea colegiului de scrutiniu s'a stabilit ȳiua de 6 Novembre v. c. Comisari consistoriali, pentru colegiile electorale au fost numiți următorii domni: Pentru alegerile deputaților din cler, în cercul electoral Sibiiu-cetate: Dr. Eusebiu R. Roșca, protosincel; Alba-Iulia: Nicolau Ivan, protopresbiter; Deva: Avram Păcurariu, protopresbiter; Ilia: Ioan Papiu, protopresbiter; Abrud: Vasiliu Damian, protopresbiter; Clușii: Pavel Roșca, protopresbiter; Deșii: Teodor Hermann, protopresbiter; Mediaș: Demetriu Moldovan, protopresbiter; Brașov: Vasiliu Voinea, protopresbiter; și Făgăraș: Matei Voilean, protopresbiter.

Pentru alegerile deputaților mireni în cercul Sibiiu: Pantaleon Lucuța; Săliște: Parteniu Cosma; Sebeș: Ioan de Preda; Alba-Iulia: Dr. Vasiliu Bologna; Deva: Dr. Ioan Mihău; Hațeg: Ambroziu Bărsan; Ilia: Dr. Stefan Rosvan; Geoagiu: Dr. Aurel Muntean; Zarand: Constantin Costin; Cămpeni: Dr. Vasiliu Preda; Turda: Georgiu Boldea; Clușii: Vasiliu Almășan; Solnoc: Dr. Gavril Buzura; Bistrița: Dr. Vasiliu Pahone; Târnava: Dr. Liviu de Lemény; Sighișoara: Dr. Nicolau Vecerde; Treiscaune: Ioan Lengeru; Brașov: Simeon Damian; Bran: Iosif Pușcariu și Făgăraș: Dr. Ioan Turcu.

Virilștii orașului Brașov. Comisiunea pentru conscrierea virilștilor în ședința de Sămbătă a stabilit lista acelora cari plătesc mai multă dare în Brașov. Această listă va fi prezentată spre aprobare adunării reprezentanței comunale, ce se va

ținé Mercuri. În fruntea listei vedem pe cei trei frați Czell, ér cel din urmă virilșt este Veres György. Dintre Românii vedem următoarele nume: G. B. Pop, Albina, Fundațiunea Iuga. Petru Nemeș, Ioan Săbădeanu, Nicolae Dima, George Savu, Ilie Savu, Simeon Damian, Dr. Nicolae Mănoiu, Dr. Aurel Mureșianu, Dr. George Băulescu, Nicolae G. Furnică, Iosif Pușcariu și Ioan Dușoiu.

O vizită plăcută la redacția noastră. Joi sêra pe la 6 1/2 am primit la redacția noastră visita d-lui profesor Diamandi, Român macedonean. D-l Diamandi este originar din comuna Mețova (Epir) și a funcționat de la 1892 până la 1898 ca institutor în comuna sa natală, la 1898/99 a fost revisor școlar în Epir și Albania cu reședința la Mețova, având în circumscripția sa 40 școle romănesci, ér de la 1899 până la 1905 a fost profesor de contabilitate și geografie comercială la școla comercială română din Salonic. D-l Diamandi, care a sosit la Brașov cu trenul de 5 p. m., la 6 orele 8 a plecat mai departe spre Anvers, unde va sta un an pentru a face studii comerciale.

De la Academia română. Astăzi Vineri la 6 orele 1 jum. p. m., Academia Română va ținé ședința publică, în care se vor face următoarele comunicări: D-l Sp. Havel: 1) Observațiune asupra cutremurelor de pământ; 2) Observațiune personală asupra formării grindinei. D-l Dr. G. Marienescu: Despre sensibilitatea termică a celulei nervoșe și despre insolație.

Un numismat român în Budapesta. O fôie din Budapesta aduce șcirea că d-l Nicolae Docan, secretar de legațiune și numismat distins a petrecut două săptămâni în Budapesta cu scop de a studia colecția numismatică a Moldovei și Munteniei aflătoare în Muzeul Național. D-l Docan a fost surprins, că această colecție este cea mai mare din câte există și că este singura care e sistemată. Ne fiind pregătit că va găsi nici o colecție atât de bogată, d-l Docan se va întorce la iarnă să-și continue studiile și materialul de aici să-l ia ca basă pentru lucrarea, ce o pregătește sub titlul »Corpus Nummorum Romaniae«.

Alegere de protopresbiter în tractul Agnita. Sinodul protopresbiteral electoral al tractului Agnita, pentru ocuparea postului de protopresbiter tractual este convocat pe ȳiua de Sămbătă în 22 Octomvrie v. (4 Nov. n.) a. c. la 6 orele 11 a. m. în sala școlei gr. or. rom. din Agnita. Actul alegerii va fi condus de d-l asesor consistorial Dr. M. E. Cristea.

Conflictul de la biserică grecescă din Giurgiu. În urma ordinului primit din partea Mitropoliei, preotul Marin Popescu din Giurgiu însărcinat a oficia liturgia la biserică grecescă din Giurgiu, s'a prezentat Miercuri la biserică; epitropii cari în ajun refuseră a deschide biserică, s'au supus de astă-dată astfel că preotul român a oficiat liturgia în limba română, în prezența protoereului orașului și a persônelor oficiale.

Môrtea lui Bartha Miklós. Din Budapesta se depeșeză, că Bartha Miklos, deputat și redactor la diarul »Magyarország«, unul dintre cei mai apreciați diariști ai Maghiarilor, a repausat Joi sêra la 6 orele 7 în Budapesta. Barta a fost lovit de apoplexie.

Svon despre sinuciderea contelui Apponyi. Eri pe la amiași s'a răspândit în Budapesta svonul, că contele Albert Apponyi s'ar fi împușcat la proprietatea sa din Eberhard. Svonul a fost însă desmintit de însuși contele Apponyi, care într'o telegramă adresată baronului Kaas, spune că e sănătos și nu i-s'a întâmplat nici măcar un accident.

Emigrări în Argentina. Guvernul german a întreprins o acțiune spre a-și coloniza în Argentina pe supușii săi stabiliți de mai mult timp în Dobrogea. Alaltăeri a trecut prin Brașov un transport de 203 persône sub conducerea lui Herman Schroff, fost redactor la »Kr. Ztg.«, care după-ce și-a făcut închisorea la care fusese condamnat pentru delict de pressă, la Seghedin s'a stabilit din nou în Bucuresci ca redactor la »R. L.«, ér acum vedem că și-a schimbat meseria făcându-se agent de emigrări.

Descoperirea unei cariere de marmoră. Cetim în »V. N.« că în munții Argeșului s'a descoperit o carieră de marmoră albă.

Teatru german. Eri sêra s'a reprezentat cu mare succes opereta »Bruder Straubinger« musică de Edmund Eysler. Partea leului în această melodișă operetă, au

avut-o fără îndoială d-șora I. Weber (Oculi) și d-l Fritz Günther-Pistol (Bruder Straubinger), cari s'au distins prin joc minunat cât și prin prestațiuni musicale frumoșe. La succesul serii au contribuit și damele A. Selhofer, C. Richter și d-nii A. Hoffmann, G. Tellowski și L. Stärk. Măne, Sămbătă se dă drama lui Gerhard Hauptmann »College Crampton«.

☛ Atragem atențiunea asupra cărților sosite la tipografia și librăria A. Mureșianu, cari sunt publicate pe pagina 4 a numărului nostru de astăzi.

6) Succes vindecător darabil. Durerile de reumatism, crucea spinărei și alte părți ale corpului se vindecă cu efect sigur folosindu-se *spiritul și sare* A. Moll. Prețul ureișticlei 1 Cor. 90 fil. Se trimite ȳiuc cu rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. s. r. A. Moll Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincii să se cêră Spiritul A. Moll, provăduț cu marca de contravențია și subscriere.

Munții Apusenii, 17 Oct. 1905.

(Coresp. part. a »Gaz. Trans.«)

Ceva despre călătoria de studii a profesorului N. Iorga. D-l prof. N. Iorga în călătoria sa științifică, ce o face pe la noi prin Ardeal, la 11 a. l. c. a ajuns la Abrud, unde a fost ôspele familiei Dr. Laurențiu Pop.

Aici a vizitat ambele biserici române adunând date vechi și interesante de prin cărțile bisericesci, ér în dimineața ȳilei de 12 l. c. a plecat în excursiune la Vidra de sus, fiind însoțit de d-l Ioan Simu parohul gr. cat. al Abrudului și de corespondentul Dr.

În numita ȳi la 9 ore calăsa d-lui Dr. L. Pop stătea gata de plecare, ér noi urcând plecăm, fiind favorizați și de un timp frumos.

Trecem prin Gura Roșiei și prin Cărpeneș, satul, de unde și-au avut obârșia Cloșca și Crișan, și în scurtă vreme ajungem la Cămpeni, fostul cuartier general al lui Iancu. Trecând podul Arieșului, străbatem printre vre-o câteva case nouș și ziduri afumate, rêmase după gróznicul foc din vara trecută, și tragem la protopopol Furdul, de unde primind cheile bisericei gr. or., ne urcăm în sus la biserică cruceată de urgia focului.

Ajungând însă în vârș înainte de a intra în biserică, aruncăm o privire peste oraș, care de aci se vedea foarte bine, și vedând zidurile góle și părăsite ale bisericii gr. cat., care a ars de tot, mă cuprins o duiosie cugetându-mă la credinșoșia acestei bisericei rêmăși fără locaș de închinăciune.

După o revistă scurtă asupra orașului, intrăm în biserică unde d-l Iorga începe a lua note.

Între cărțile vechi ale acestei biserice d-l Iorga a găsit o carte cu inscripțiuni slavone de prin anii 1620--1630.

După-ce terminăm vizitarea bisericii, plecăm mai departe pe malul Arieșului și anume pe crênga numită Rîul mic, în sus spre Vidra.

Cel dintăiu sat la care ajungem e Ponorelul. Fiindu-ne planul să ajungem cât se pôte de iute la Vidra de sus, nu ne-am oprit în Ponorel, ci am mers mai departe ajungând la 6 orele 12 1/2, p. m. în Vidra de sus, unde ne scoborim și plecăm pe jos cătră casa lui Iancu. În calea noastră pe malul drept al rîului dăm de un deal compus din case de melci petrificați. Acesta e »Dealul melcilor«. Ér pe malul drept al Rîului ni-se presintă un alt fenomen natural de totă frumșeta: o cascadă din cele mai frumoșe. E cataractul dela Vidra. După-ce admirăm aceste 2 frumșeti naturale plecăm mai departe și trecând printr'o grădină ajungem în fine la ținta dorită, la casa lui Iancu.

Casa lui Iancu constă din 2 odăi, dintre cari una era închisă. O țerancă vine cu cheile și ne deschide. Ambele odăi sunt góle.

După-ce am eșit plecăm sub impresiunea câștigată în casa lui Iancu, mergând gânditori pe malul Arieșului, ale cărui unde parcă ne șoptiau șopte neînțeleșe.

Dér étă-ne în fine ajungem la casa primarului din sat, unde ne lășasem trăsura. Intrăm în lăuntru și scótem merindea bogată și vinul, pachetate cu multă îngrijire de dómna Filip. Terminând cu mănecarea plecăm înderét spre casă oprindu-ne în Vidra de mijloc și în cea de jos la biserică, asemenea și în Ponorel, unde d-l Iorga își făcu înșemănările necesare, vizitând tóte cărțile, inscripțiunile și icónele, dintre cari la aceste 3 biserici am aflat

vre-o câteva vechi, d-er de totă frumuseța și foarte bine conservate.

Pe când eșiam din biserică unită din Ponorel, vedem două trăsuri, venind spre noi de la Vidra, în care erau domni, d-ne și d-șore din Abrud și Oradea-mare, cari se reînorteau de la o nuntă din Vidra de sus.

Aici s'a întâmplat un mic incident hazliu. Unul din nuntași îl apucă pe d-l Iorga de după gât și îl sărută ca pe un vechi cunoscut, pe care însă nu-l veduse de mult. Numai într'un târziu și-a observat greșala, cerându-și scuze în mijlocul unei ilarități generale. Nuntașul confundase pe d-l Iorga cu protopopul Daianu din Ciuşiu.

În dimineața zilei următoare după-ace a vizitat și biserică din Abrudsat, unde a aflat mai multe date și a primit de la parochiul Gomboș o carte veche, d-l Iorga a părăsit Abrudul, fiind însoțit de astă-dată numai de subscrisul.

Era vreme ploioasă și drumul cam rău d-er cu toate acestea întreprinând o conversație interesantă, nici n'am observat când am ajuns în Dealul mare. Trecând prin regiunea acosta romantică, care de altfel poartă timbrul sălbătăciei etă-ne ajunsă la biserică din Valea Dosului, unde ne oprim și voim să intrăm în biserică, d-er cheie ca'n palmă! Trimitem la crâsnicul după cheie, pe care — după o așteptare de aproape 1/2 oră — primindu-o intrăm în biserică, în care însă ceva extraordinar nu aflăm.

Continuându-ne calea, trecem prin satul Trimpoiele, în al cărui hotar Români au raportat o învingere la 1848 sub conducerea tribunului Mateiu Nicola. În fine etă-ne ajunsă în Zlagna, unde tragem la un hotel.

Bisericile din Zlagna încă le-a vizitat d-l Iorga, admirând frumoasa pictură din biserică gr. or. În biserică unită am dat de Evangelia vlădiciei Athanasie.

Din Zlagna am plecat cu trenul la Alba-Iulia, unde ajungând, am rămas peste noapte, er în ziua proxima, Sâmbătă, am vizitat cele 4 biserici române, în cari însă durere, nu s'au aflat lucruri rămase din trecutul bisericesc al Românilor. Apoi am vizitat cetatea și catedrala rom. cat. cu monumentele ei istorice, între cari a lui Ioan Huniade Corvinul, Ladislau Huniade Corvinul, Ioan Zapolya și soția sa Izabela.

După prânz am plecat mai departe spre Geoagiul de sus, atingând în calea noastră și Sântimbrul cu frumoasa-i biserică zidită de Huniade Corvinul. Acosta biserică, care odinioară a fost catolică, acum e calvină. De aici am plecat mai departe și la 3 1/4 ore p. m. am ajuns în Stremț, locul de refugiu de odinioară a voevodului român Radu de la Afumați. Aci ne-am oprit și am cercetat biserică nouă zidită în locul celei vechi, creșdnd, că vom da de nisce date prețioase. D-er ne-am înșelat.

Din contra intrând în acosta biserică zidită și pictată într'un stil și după un gust cu totul strein de al bisericilor noastre, ne-am scandalizat, când am auzit, că întreaga pictură și iconostășul sunt zugrăvite de un jidan! Par'că n'ar fi putut afla un zugrav de altă nație? Destul de scandalos lucru! Bine a d-ș cineva, — care a scris pe una din stranele din biserică strofa nimerită:

„O Christose prea slăvit
Un jidan te a răstignit,
Er Stremțenii i-au plătit
Altui de te-a zugrăvit!“

Plecând din Stremț mai departe la 5 ore p. m. am ajuns în Geoagiul de sus sediul vechi vlădiciei românești, unde am oposit până în ziua următoare, când apoi d-l Iorga a vizitat cele două biserici și cele 2 mănăstiri adunând multe date prețioase.

Constat cu multă părere de rău, că biserică cea nouă gr. or. din Geoagiul de sus asemenea este pictată de un jidan.

Din Geoagiul d-l Iorga a plecat la Blașiu, er de acolo va merge mai departe pe valea Someșului, Selagiu și Maramureș.

Zenius.

Tălharie la drumul mare.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

În numărul 219 al „Gazetei Transilvaniei“ am publicat după o fide din Ciuşiu scirea despre cazul cu încercarea de asasinat și jaful săvârșit asupra lui Ștefan Pap din Doboli și ne-am exprimat îngrijirea, ca nu cumva victima acestui atentat să fie episcopul bisericii române din Doboli. Îngrijirea ni-s'a verificat. Etă ce ne scrie despre cele întâmplate d-l N. Rădoi în epistolă în așa cum ură:

Doboli inferior, 19 Oct. 1905.

Episcopul nostru Ștefan Pap, s'a dus la târgul ce s'a ținut în săptămâna trecută la S.-Sângiorgiu, ca să-și vindă 2 boi. După-ace și-a vândut boii, primind ceva arvună, s'a dus cu cumpărătorul Melik Gyula la birtul lui Gyárfás Mozes din S.-Sângiorgiu, căci acolo trebuia să-i plătescă prețul boilor în sumă de 640 cor.

În același birt la o masă sedeau două persoane, îmbrăcate elegant, cari au vădut ce parale primesce episcopul.

Eșind Ștefan Pap imediat din birt, a plecat către casă pe jos prin oraș. Ajungând la marginea orașului ce se cheamă »Szimerja« — un domn îmbrăcat de tot galant, bine făcut, înalt, subțire la față, cu mustața frumoasă galbină, îi iese în cale și i-se recomandă, că d-lui este imputernicitul cutărei firme din Pesta și că a venit să cumpere un vagon de boi, — a și cumpărat, d-er îi mai lipsește vre-o 10—12 capete, și rógă pe Șt. Pop, — după-ace îl măgulesce, că a observat, că e om expert în cumpăratură și vândutul boilor — ca să-i ajute să cumpere contingentul ce-i lipsește din satele vecine, promițându-i de fle-care păreche 12 cor.

Ștefan Pap, ca om deștept, îi spune, că în zadar merg pe sate, căci acolo nu vor pute cumpăra, căci oamenii se țin mai bine la preț ca în târg, și decă în târg n'a putut cumpăra cu atât mai puțin va pute la sate!

Tălharul însă numai de cât s'a știut afla și d-șe: Eu în târg n'am găsit, că n'au fost atâtea vite, și eu sunt silit să cumpăr un vagon, căci pentru acosta am depus o cauțiune de mai multe mii cor. și decă nu pot satisface condițiunei puse, pierd cauțiunea, — și decă lucrul stă așa apoi dăm ce cere, și cumpărăm cum putem, numai să ies la cale cu numărul vitelor cumpărate!

La acestea din nou îl rógă, să binevoească a-l conduce în cea mai apropiată comună.

Ștefan Pap creșdndu-l, și judecând, că are de a face cu o persoană onestă, a plecat cu el pe drumul mare ce duce spre Ilyefalva—Doboli int.

Eșind din Szimerja (marginea orașului), s'au învoit ca să nu pierdă mult timp, să mergă în comună cea mai apropiată »Szotyor«. Acosta comună este la o distanță de 2 km. de la drumul mare.

Ajungând la marginea Oltului, în nisce tufe de salcie, — tălharul se face obosit și se pune jos să se odihnească puțin. — Ștefan Pap de asemenea s'a pus și el la odihnă.

În timpul acesta sosese un alt domn elegant îmbrăcat, bine legat, de statură mijlocie, plin la față cu mustața cam negră. Îi salută și spune, că și el este incredutul cutărei firme, și că ar mai ave lipsă de câteva vite, și că se duce în comună vecină să cumpere cu orice preț de va găsi.

Vorbele acestea le-au schimbat ei unul între altul, ca să se pótă înțelege după semnele lor, că ore este timpul și locul potrivit pentru executarea crimei. După-ace acești doi tălhari se înțeleg complet după semnele lor, — pe neașteptate se repede cel din urmă la Ștefan Pap, care era jos pe ierbă, și îl sugrumă de gât, — cel dintăi se pune pe piept, îi apucă mâinile și îi dă lovituri cu genunchii în pânțe și piept. Vêdnd, că Pap nu mai suflă și creșdndu-l mort, îl jăfuesc de bani, în sumă de 1140 cor. (câci a mai avut la el bani), și ca să fie tălharii mai siguri de mórtea lui, — scot bricégul — și de 3 ori îl străpung în costă stângă, în direcțiunea inimii, și odată la ochiul stâng! Apoi adună ierbă și îl acoper. — Apoi dispar.

După o oră și mai bine, Ștefan Pap se deșteptă, ca dintr'un somn, se uită în jur, nu scia unde se află, mai târziu își vine în fire, — fuge în drépta, fuge în stânga, fără să vadă pe nimenea.

În spaima sa cea mare, el nu scia, d-er nici nu simția, că el este înjunghiat.

Mai târziu vede, că sângele curge, — își forțeză toate puterile, se silește la dru-

mul mare, acoperindu-și cu mâinile rănile. ca să nu i-se scurgă sângele.

Din norocire a găsit un car, care după-ace a aflat de acosta tălharie, imediat l'a adus acasă, ca să-și mai vadă încă odată scumpa sa familie, constătătoare din 7 copii, toți minorenți.

Mulțumită atotputernicului Dumneșeu ranele în urma îngrijirii medicale nu sunt grave, și e speranță, ca iubitul nostru episcop, în timpul cel mai scurt va fi pe deplin sănătos.

*

După cât suntem informați, astăzi au fost arestați aici în Brașov doi indiviți, bănuți că ar fi săvârșit crima.

Din Macedonia.

Điarul »Românul dela Pind« aduce în numărul său cel mai recent numeroase sciri cu privire la uneltirile bandelor grecesc din Macedonia. Publicăm în următoarele unele dintre acestea:

De câte-va zile două sate bulgăresc de lângă Bitolia, anume Puturos și Tericeani au fost incendiate în timpul nopței de bandiții greci. Focul n'a făcut atăta rău la Tericeani ca la Puturos. Aici aproape toate casele au fost distruse și 8 copii au dispărut în flacări. Consiliul marilor puteri s'au dus la fața sinistrului.

— Din Berat sosese scirea, că șola românească din acest oraș nu mai funcționează, institutorii ei Gojoman și L. Pulio fiind aruncați în pușcărie. Se proiectase în tómma acosta a se reînființa gimnasiul românesc, când colo se închide și șola primară, care nu se scie decă cu siguranță a funcționat în acești din urmă ani.

— În noptea de 5 c. un păstor din comuna românească Liumnița (Meglenia) a fost omorât de antartii greci.

— Celnicului Hristu Zega îi s'au furat zilele acestea de bandiții greci din munții Morihova 200 oi și o intrégă erghelie de cai. D-l Zega și ceilalți celnici au fost amenințați cu mórtea, decă nu vor părăsi cauza lor națională.

Mulțumire publică.

Nefind în stare a mulțumi în parte tuturor stimărilor mei amici și cunoscuți ai familiei noastre, cari ne-au adresat cuvinte de mângăiere din incidentul dureros al adormirii scumpului nostru tată »Ioan Rădoi«, fost învățător gr. or. pensionat, — venim pe calea acosta a le exprima mulțumiri cordiale, precum și acelora, cari prin participare la actul înmormintărei, au dat adinc jelitului nostru părinte ultimul onor.

Primescă și pe acosta cale espresia mulțumirii noastre intime, Pr. On. Domni preoți din Râșnov I. Hamzea și C. Proca, cari au celebrat actul funebral, prea onorata antistie comunală și Prea Onoratul corp învățătoresc săsesc din loc, pentru sentimentele nobile de stimă și venerațiune, manifestate scumpului nostru defunct într'un mod atât de frumos!

Vulcan, 3/16 Octomvrie 1905.

Pentru îndurerata familie.

Nicolau Rădoi,
inv. gr. or. în Doboli inferior.

Fieca regelui Ludovic XVI.

Ernest Daudet a publicat acum cât-va timp în điarul »Figaro« mai multe scrisori pe cari fieca regelui Franței, Ludovic XVI, Maria Charlotta de Franța, le-a adresat unchiului ei, Ludovic XVIII.

La 21 Ianuarie 1793, Ludovic XVI a părăsit închisórea, pentru ca să se ducă la mórte; regina îi urmă în luna Octomvrie. În Iunie 1795 muri Ludovic XVII în celula închisórii sale. În Decemvrie același an, sora sa Maria Teresa Charlotta, madame Royale, după cum era numită unica supraviețuitoare a familiei ei, fu dusă la graniță și expulsată din Franța.

Tóte aceste evenimente sunt cunoscute și apartin istoriei. Necunoscută a fost însă până acum sórta de mai târziu a tinerei principese. Viața ei la curtea din Viena, în timp de 4 ani de la eliberarea ei din închisóre și căsătoria ei în Iunie 1799 cu ducele de Angoulême. Daudet împlinesc acosta lacună prin publicarea schimbului de scrisori între principesa și unchiul ei, regele Ludovic XVIII.

Prima din aceste scrisori a fost scrisă la 5 Septemvrie în turnul închisórii Temple, când deja se începură tratative între curtea vieneză și directoriu, pentru eliberarea principesei.

Cea mai interesantă scrisóre însă este aceea cu data de 20 Decemvrie 1796, în care principesa descrie, după eliberare, viața ei din închisóre. Etă textul acestei scrisóri:

Iubite unchiule!

Am primit scrisórea d-tale și am ctit cu mare interes amănuntele pe cari mi-le comunică asupra stărei d-tale în acești trei ani nenorociți. N'am știut nimic despre acosta. Dela 10 August 1792 până la August 1795 n'am aflat nimic despre ceea-ce privea familia mea și afacerile politice, am aflat numai insultele, cu cari ne coplesau. D-ta n'ai nici idee de asprimea închisórii noastre. Acela care n'a vădut totul cu proprii săi ochi, încă nu-și pótă închipui acosta. Chiar eu, care am suferit acosta, abia îmi vine să le cred. Mama nu scia că fratele ei locuia sub dēnsa. Mătușa și eu nu sciam nimic despre transportarea mamei la conciergerie și despre mórtea ei. Acosta am aflat-o abia la 1795. Mătușa a fost smulsă de lângă mine, pentru a fi dusă la mórte. În zădar am întrebat pentru ce ne despart. Au incuiat ușa fără a-mi da răspuns. Fratele meu móre în camera de sub mine, și mie nu mi-se comunică nimic. De asta pedepsă a lui Robespierre, care a produs atăta senzație în lume, am aflat numai după un an de zile. Am auzit de mai multe-ori sunând clopotul de alarmă, marșul general, fără ca paznicii mei să-mi spună pentru-ce.

Nu-și pótă cineva închipui crușimea acestor ómeni. Trebuie să recunosc însă, iubite unchiule, că după mórtea acestui monstru (Robespierre) am fost tratată mai bine. Ni-s'au dat lucrurile cele mai necesare, d-er fără să ni-se spună ceea ce se întâmplă, și numai după mórtea fratelui meu am aflat grozăveniile și crușimile, ce s'au săvârșit în trei ani. În August 1795 am vădut pe Madame de Tourzel, care mi-a spus, că ai fi în Verona. După aceea am aflat de la femea, care m'a servit în închisóre despre mórtea virtușilor și nenorociților mei părinți și că se vorbea de eliberarea mea. Mărturisesc că deja atunci perdusem cu totul speranța și mă temeam că voi petrece întreaga viață în temniță. Deórece am rămas în camera mea un an de zile, am avut timp să mă gândesc și presimțiam sórta nenorociților mei părinți. Erau însă și momente în cari speram érași. M-me Tourzel avea voie să vină în temnița mea numai două séu trei luni, și descoperindu-se corespondența ce o avea cu d-ta, s'a interzis să mai vină. Mi-s'a luat un interogatoriu aspru din cauza acosta și ea a fost ținută la arest două zile. Scrisórea e cam lungă, mă tem că te-am plictisit, te rog să mă ierți, că ți-am scris atât de mult... — Maria Teresa Charlotta a Franței.

C.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 20 Oct. Noii miniștrii vor depune mâne jurământul. — Numărul de eri al điarului »Egyetértés« a fost confiscat pe motiv de crimen laesae.

Madrid, 20 Oct. Regele Alfons după visita, ce o va face la Berlin, va merge la München și Viena.

Kopenhaga, 20 Oct. Regele Christian al Danemarcei a dat prințului Carl autorizația de a primi corónă Norvegiei.

Domnii abonați, cari pe ziua de 1 Octomvrie v. nu și-au reînvoit încă abonamentul, să binevoească a-l reînvoii neamănat, ca să nu li-se întrerupă espedarea điarului.

De aci începnd nu vom mai espeda fieca celor ce nu și-au reînvoit abonamentul.

Administrațiunea
»Gazetei Transilvaniei«.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Octomvrie n. 1905.

Renta ung. de aur 4%	114.20
Renta de corone ung. 4%	95.80
Impr. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%	86.50
Impr. cail. fer. ung. in argint 4%	95.75
Bonuri rurale croate-slavone	96.95
Impr. ung. cu premii	219.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	162.—
Renta de hartie austr. 4 2/10	100.20
Renta de argint austr. 4 2/10	100.05
Renta de aur austr. 4%	119.30
Renta de corone austr. 4%	100.35
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.10
Losuri din 1860	159.85
Acții de-ale Băncii austro-ungară	16.44
Acții de-ale Băncii ung. de credit	779.25
Acții de-ale Băncii austr. de credit	671.50
Napoleonori	19.15 1/2
Mărfi imperiale germane	117.65
London vista	240.40
Paris vista	95.67 1/2
Note italiene	95.70

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 20 Octomvrie 1905.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	13	—
"	Grâu mijlociu	11	20
"	Grâu mai slab	10	—
"	Grâu amestecat	9	—
"	Săcară frumoză	9	—
"	Săcară mijlocie	8	60
"	Orz frumos	9	—
"	Orz mijlociu	8	20
"	Ovės frumos	6	—
"	Ovės mijlociu	5	50
"	Cucuruz	10	—
"	Mălaiu (meiū)	13	—
"	Mazăre.	13	—
"	Lințe	50	—
"	Fasole	22	—
"	Sămēntă de in	24	—
"	Sămēntă de cânepă	14	—
"	Cartofi.	2	10
"	Măzărliche.	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	20
"	Carne de porc	1	36
"	Carne de berbec	—	80
100 kil.	Său de vită prospēt.	42	—
"	Său de vită topit.	60	—

La Librăria și Tipografia

A. Mureșianu, Brașov

au sosit următoarele cărți literare din edițiunea „Lucefărului“:

Ioan Agărbiceanu „De la țără“ prețul 1 cor. 50 bani, plus 20 bani porto, pentru România 2 lei, porto 40 bani.

Ioan Ciocîrlan „Traiul nostru“ 1 cor. 50 bani. 20 bani porto, pentru România 2 lei, 40 bani porto.

Octavian Goga „Foesii“ à 2 corone, pentru România 2.50 lei. Tipărită pe hârtie mai fină 3 cor., pentru România 3 lei 50 bani. plus porto pentru aici în țară 20 bani, pentru România 40 bani.

Alexandru Ciura „Icône“ prețul 1 cor. 20 bani, porto 20 bani, pentru România 1.60 lei, porto 40 bani.

Diverse.

Dictionar portativ româno-german maghiar de H. Schlandt, broș. à . . . —.20. Ediția intrégă: german-maghiar-român, maghiar-german-român și român-german-maghiar, broș. la un loc . . . —.60.

Dictionar germano-român, pentru școlă și conversațiune de Th. Alexi. Edițiunea V, broș. . . . . 3.60. Dictionar româno-german pentru școlă și conversațiune de Th. Alexi, broș. . . . . 3.60.

Încercări în literatură de Ioan A. Lăpădat, broș. . . . . —.50.

Instrucțiuni populare despre datorințele și drepturile purtătorului de dare de W. Niemandz, broș. . . . . 1.20.

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școlă superiōră de la Fărăstru și la Seminarul Nifon Metropolitan din Bucuresc. — Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, sēu Agricultura generală, 34 cōle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. **Fitotechnia**, sēu cultura specială a plantelor, 38 cōle de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea din anul 1889. Costă 8 corone.

Vol. III. **Zootechnia**, sēu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria și lăptăria, 49 cōle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV. **Economia Rurală**, sēu organizațiunea și administrarea moșiiilor mari și mici. Costă 8 corone.

Manual de Agricultură rațională vol. V. **Ippologia** sēu zootechnia specială a cailor de George Maior. Prețul 3 cor. plus 30 bani porto.

Manual de Agricultură rațională vol. VI. cuprinđend crescerea, îngrășarea și utilizarea **Porcilor** sēu Zootechnia lor specială de George Maior. Plețul 5 cor. plus 30 bani porto.

„Cultura și îngrijirea grăului“, de I. F. Negruțiu. Prețul 14 b. (plus porto 5 b.)

„Cartea Plugarilor“ sēu povestire economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto).

Insoțirile de credit impreunate cu insoțiri de consum, de vânđare, de viieri. de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeissen. Edițiunea a V-a, Trad. de Dr. A. Brote. cor. 1.60 (+ porto 20 bani).

Îmbunătățirea stării sātēnului, de Gr. G. Peucescu. Prețul 50 bani (pl. porto 5 b.)

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sērac în țără sēracă“. Eminescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sēu lunare.

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de practicant la cassa de păstrare pe acții „Șebeșana“ din Caransebeș se publică prin acēsta concurs cu termin de 15 Noemvrie a. c.

Postul este datat cu un salariu anual de 800 cor. De la reflectanți se cere, se documenteze absolvirea unei școlē superiōre de comērci, precum și cunoștința perfectă a limbilor române, maghiare și germane.

Practicantul după un an de serviciu pōte fi denumit de funcționar.

1—1.1911.

Direcțiunea.

In decursul verei abnormal de secetōsă au fost erăși

Pepinerie de nobilitarea viței de Vie de pe Tărnava.

Proprietar: FR. CASPARI Mediaș 24. Ardeal. Singură în tōtă Ungaria, care uda pepinaria de vițe dīlnic cu euorma cantitate de apă de 5 milioane litri și de aceea singura, care și în anul acesta liferază întrădever vițe frumose și în tōtă privința ireproșabile. Prețuri curente cu ilustrații și numēroșe scrisori de recunoștință gratis.

! Noroc enorm la Török!

Neîntrecut este norocul, care favorisēză colectura nōstră timp câștiguri mai mult de 21 milioane corone, între cari cele mai mari câștiguri, și anume:

de 2-ori premiul cel mare de **600,000 Cor.**
Câștigul cel mai mare de **400,000 Cor.**

4 à 100,000, 3 à 90,000, 2 à 80,000, 3 à 70,000, 3 à 60,000, mai multe à 50,000, 40 000, 30,000, 25,000, 20,000, 15,000 și afară de acestea multe alte câștiguri de 10,000, 5,000, 2,000, 1,000, și 500 etc.

Recomandăm a participa la loteria de clase, care are cele mai mari șanse de câștiguri din lume și a comanda la noi un los norocos. La următoarea loterie de clasă a 17, se vor sorta erăși din

110.000 losuri 55.000

cu câștiguri, în total cu suma enormă de 14 milioane 459,000 cor.

Bestellen Sie die bei Ihrem Namen stehende Glücksnummer!

Viel Geld verschönert das Leben! Vielleicht überrascht der Mann die Frau oder die Frau den Mann durch Ankauf der neben den Namen stehenden Nummer mit einem Hauptgewinn! Der Zufall spielt im Leben eine grosse Rolle und kann es gerade ein Zufall sein in der neben dem betreffenden Namen stehenden Nummer das Loos getroffen zu haben, welches einen grossen Gewinn erhält.

Adam, Adel	12109	Dezș, Erzsébet	65878	Iván, Jolán	2398	Ottó, Melánia	21461
Adolár, Agnes	3223	Edo, Esz er	4043	Jakab, Józsa	93322	Ódön, Narcisz	55177
Adolf, Agota	22037	Elek, Etel	41799	János, Judith	35597	Pál, Neszti	2787
Agoston, Amália	69017	Elemor, Flóra	107273	Jenő, Juliska	54895	Péter, Olga	51515
Atadár, Anna	41777	Emil Franciska	32443	József, Karolin	17339	Pista, Paula	101969
Albert, Anatólia	74366	Endre, Frida	92777	Kálmán, Katiuka	63775	Richard, Pelagie	34855
Alred, Apollonia	20292	Ernő, Genováva	52551	Károly, Katalin	48741	Róbert, Petronella	79787
Arós, Aranka	101001	Ferenc, Gertrud	12115	Kornél, Klára	66344	Rudolf, Piroška	12583
Ambros, Berta	50901	Frigyes, Gabriella	93959	Kristof, Klótild	7279	Salamon, Regina	65827
Antras, Blanka	35266	Füldő, Gizella	60037	Lajos, Kornelia	10970	Samu, Rozsika	17718
An al, Coroia	2392	Gábor, Hedvig	20999	Laszlo, Krisztina	50919	Sándor, Rozália	38107
Erno d, Boriska	99372	Gáspár, Heléna	79747	Leo, Kunigunda	96622	Simon, Sári	107897
Arpad, Geiti	32417	Gergely, Henriett	51631	Lippót, Laura	21624	Tamás, Sarolta	48564
Arthur, Bela	185317	Géza, Hermina	38997	Lorinc, Lenke	60022	Tibor, Szeréna	74877
Arél, Brigitta	18223	Gusáv, Hilda	2736	Manó, Leónia	6270	Tibamér, Theodor	2727
Atila, Cecilia	52333	György, Ibolyka	55487	Máros, Lidia	34484	Tivadár, Teréz	34950
Balázs, Cornelia	73397	Gyula, Iduska	35375	Márton, Lina	95297	Tóbiás, Terus	55477
Balint, Dóra	24034	Henrik, Ilona	34477	Mátyás, Ludmilla	52977	Vendel, Valéria	90005
Bernadés, Dorottya	9001	Hermann, Ilma	92792	Mihály, Luiza	24292	Viktor, Veronika	100011
Bela, Cecilia	38277	Hugó, Ilka	46495	Miklós, Magdolna	65146	Vilmos, Viktória	40908
Benedek, Eufemia	108855	Ignác, Irén	12115	Miksa, Malvin	48562	Vince, Vilma	12413
Barnát, Emma	51377	Ilés, Irma	45273	Mór, Margit	12306	Zoltán, Zsófia	45565
Daniel, Ernestin	101911	Imre, Izabella	109333	Nándor, Mária	109689	Zsigmond, Zsuzsanna	5463
Dávid, Éva	16364	István, Janka	27174	Orbán, Mártha	36784		
Dénes, Evelin	92157	Isidor, Johanna	58077	Oszkár, Matild	67197		

Cel mai mare câștig event. 1.000,000 Cor.

Special 1 premiu cu 600,000, 1 câștig à 400,000, 1 à 200,000, 2 à 100,000, 1 à 90,000, 2 à 80,000, 1 à 70,000, 2 à 60,000, 1 à 50,000, 40,000, 5 à 30,000, 3 à 25,000, 8 à 20,000, 8 à 15,000, 36 à 10,000, și încă mai multe altele.

Prețul original al losurilor stabilit după plan, Clasa I. este:

1/8 los orig. fl. —.75, sēu cor. 1.50, 1/4 los orig. fl. 1.50, sēu cor. 3.—, 1/2 " " " 3.—, " " 6.—, 1/1 " " " 6.—, " " 12.—, și se trimit cu rambursă sēu pe lângă trimiterea sumei înainte.

Liste oficiōșe se expedeză după tragerē. — Planuri oficiōșe gratis.

Ne rugăm ca comānde pentru losurile norocōșe de sus să se trimită până în

29 Oct. a. c.

A. TÖRÖK & Co.

Cea mai mare întreprindere de loterie de cl. în Ungaria.

Secțiile loteriei de clasă ale colecturei nōstre principale sunt:

Centrala: **Theresienring 46/a.** 2. Filială: **Muzeumring nr. 11/a**
1. Filială: **Waltznering 4/a.** 3. **Elisabethring 54/a.**

„Gazeta Transilvaniei“ cu numērul à 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf. a lui Spuderca și la Eremias Nepoții.